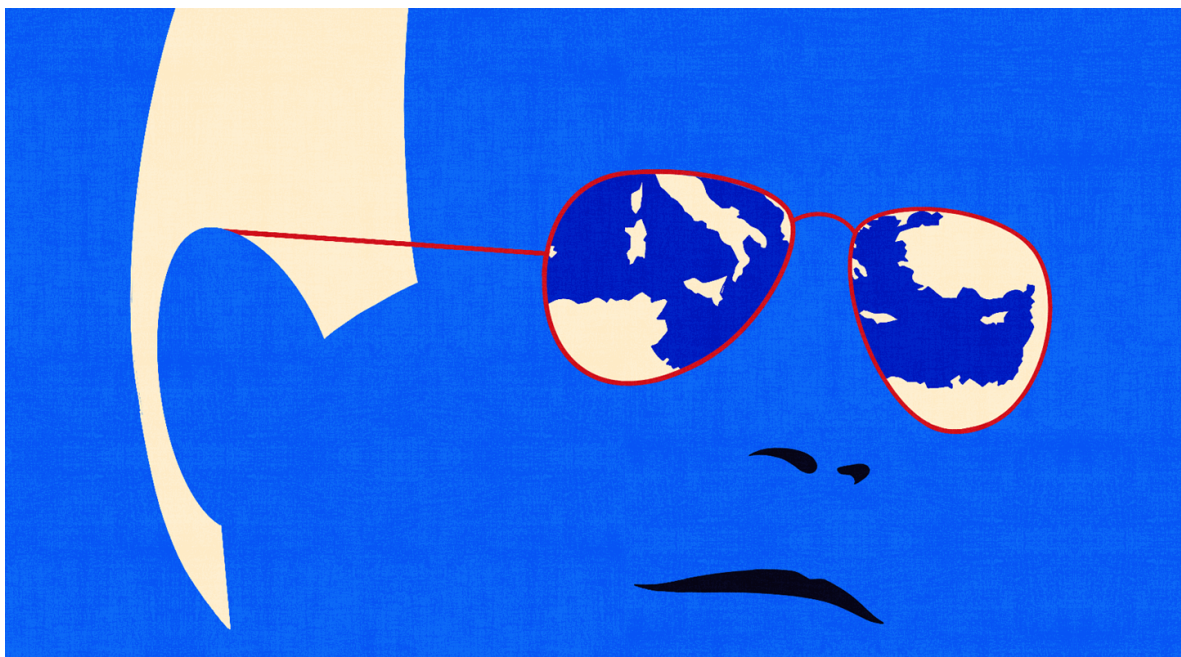

EVOLUCIÓ GEOPOLÍTICA

Una perspectiva nord-americana envers el sud de la Mediterrània

Com els Estats Units podrien canviar l'enfocament de la seva política exterior en una cruïlla regional de gran importància

Brian Katulis

Il·lustració de [Carole Hénaff](#)

L'elecció de Joe Biden com a president dels EUA el novembre de 2020 ofereix una oportunitat perquè el país reiniciï la seva política exterior arreu del món, i la regió mediterrània es troba en una intersecció vital de molts reptes i oportunitats de gran importància relatius a la seguretat. Biden assumeix el seu mandat en un moment d'enorme confusió i divisió dins dels Estats Units, que corre el risc d'un deteriorament més accentuat del seu sistema polític democràtic.

A les eleccions del 2020, els americans van escollir treure del càrrec el president Donald Trump, però molts van dividir els seus vots globals i es van decantar pels republicans al Congrés i a les eleccions estatals. El resultat no va ser una «onada blava» de demòcrates ocupant càrrecs o una «onada vermella» alternativa de republicans, sinó al contrari un

resultat «boirina porpra» molt barrejat i dividit que molt probablement provocarà encara més bloqueig i rancor al país.

Un sistema internacional en canvi constant

Aquesta dinàmica política dins dels EUA arriba en un moment en què el sistema internacional i la geopolítica continuen en un període de canvi constant i de confusió. Rússia i la Xina impulsen un il·liberalisme que contribueix a un retrocés democràtic global ben entrada la seva segona dècada. Dades de Freedom House demostren un empitjorament de 14 anys en la llibertat global, amb 64 països que van veure empitjorada la seva llibertat l'any 2019 en comparació a 37 que van experimentar millores. «Més de la meitat dels països que van ser classificats com a Lliures o No lliures el 2009 han patit un clar empitjorament a la darrera dècada». [1]

Els moviments polítics interns il·liberals a Europa i als Estats Units formen part d'aquesta onada atès que s'aprofiten de les fonts internes de descontentament amb l'*statu quo*, una situació que probablement persistirà i posarà en dubte els propis marcs institucionals que van predominar en el quart de segle del període posterior a la Guerra Freda. Dues qüestions que esperonen el descontentament i el populisme són la desigualtat econòmica i la immigració.

Les economies estancades i l'augment de la desigualtat han agreujat la distribució desequilibrada de guanys de la globalització als Estats Units i a Europa. Dins dels Estats Units, els grups amb ingressos mitjans van veure com aquests creixien només un 46% respecte al període comprès entre 1979 i 2015 —mentre que l'1% més ric va veure com els seus ingressos creixien un 242% durant el mateix període de temps. [2] Aquestes tensions econòmiques dins dels Estats Units seran un dels centres d'atenció de l'Administració Biden entrant i és molt probable que dificultin alguns aspectes d'implicació nord-americana plena en afers globals si es compara amb èpoques anteriors, però això dependrà de com responguin els països i les institucions arreu del món.

Aquesta dinàmica política dins dels EUA arriba en un moment en què el sistema internacional i la geopolítica continuen en un període de canvi constant i de confusió

La crisi global de la migració és també un factor important que contribueix a les tensions en el sistema internacional i particularment dins les democràcies, incloent cada vegada més febleses i preguntes sobre la legitimitat política de les institucions polítiques a nivell nacional i internacional. Uns 272 milions de persones eren migrants l'any 2020, o sigui un 3,5% de la població mundial. [3] El fracàs a l'hora d'abordar adequadament el canvi climàtic afavoreix aquesta crisi de la migració global —també fa que sigui més car i més difícil combatre el canvi climàtic en el futur.

La pandèmia de la covid-19 del 2020 continua reconfigurant les dinàmiques geopolítiques en el sistema internacional, i l'any que bé serà transformador en la reordenació del sistema internacional. La major part de l'atenció se centra a veure com els Estats Units poden tornar a sorgir com a líder en aquest sistema i com es relacionaran amb altres potències mundials com la Xina i Rússia en zones com l'Àsia Oriental i Europa.

La regió euromediterrània reapareix com una cruïlla de gran importància

A la dècada del 2020, l'Euromediterrània ha reaparegut com una regió clau que determinarà el conjunt del sistema internacional. Les tendències de més abast abans descrites es desplegaran sobretot en regions clau del món que sovint no reben prou atenció focalitzada com ara la regió mediterrània, que cada vegada està més determinada per països com la Xina i Rússia, mentre que altres com la Unió Europea i els Estats Units s'ocupen dels seus propis reptes. [4] La Mediterrània ha estat analitzada en molts treballs acadèmics i històrics, [5] però molt poques vegades es fa com un conjunt regional de forma inclusiva i integrada en geopolítica, tot i que els reptes arreu del mar Mediterrani cada vegada més no coneixen fronteres —el canvi climàtic, les migracions i les tensions polítiques entre potències líders mundials.

L'any 2020, el sud d'Europa va continuar vivint onades de migració des de l'Àfrica, el Pròxim Orient i Àsia meridional. Les tensions a les aigües de la Mediterrània Oriental i els conflictes en curs a Líbia i a Síria van involucrar Rússia, Turquia i diversos països europeus com França, així com països del Consell de Cooperació per als Estats Àrabs del Golf com els Emirats Àrabs Units i Qatar. Els reptes continuats del canvi climàtic i els efectes sanitaris i econòmics immediats del coronavirus s'afegiran als reptes del 2021 quan l'Administració Biden iniciï el seu mandat.

Tenint en compte la interrelació entre els reptes a la regió euromediterrània, els Estats Units haurien de pensar de nou com implicar la regió mediterrània amb vista a treballar més conjuntament tant amb el sud d'Europa com el Nord d'Àfrica de forma més integrada.

L'oportunitat per a Biden de reiniciar la política exterior nord-americana global

El president nord-americà entrant Joseph Biden no és aliè a la política exterior —durant dècades va ser senador dels EUA i més endavant com a vicepresident a l'Administració Obama va viatjar arreu del món, aplegant un coneixement profund i establint connexions sense igual a l'Amèrica d'avui en dia. Probablement, cap president nord-americà des de George H.W. Bush, que va ocupar el càrrec de 1989 a 1993, compta amb tanta experiència prèvia en afers exteriors com Biden. L'equip que Biden ha començat a aplegar és ben conegut i les seves idees són molt properes a les tradicions ben arrelades de la política exterior nord-americana. [6]

L'Administració Biden inicia el seu mandat amb una llarga llista de reptes a la seva agenda política, encapçalats per la resposta al coronavirus, les conseqüències econòmiques de la pandèmia i el canvi climàtic. Els primers canvis en el personal que hi treballarà així com els senyals polítics inicials indiquen que aquests temes ocuparan el primer lloc a l'agenda dels més alts funcionaris. En una jerarquia més àmplia de qüestions de política exterior, és probable que les relacions amb la Xina siguin la màxima prioritat, després del canvi climàtic.

Biden ha assenyalat tres qüestions generals que probablement inspiraran la seva política exterior, almenys el primer any:

I. Renovar la cooperació amb socis democràtics tradicionals. Biden ha promès «donar suport als nostres aliats i amics» i «deixar clar als nostres adversaris que s'han acabat els dies d'intimar amb els dictadors». [7] En un article de principis de 2020 publicat a *Foreign Affairs*, Biden sostenia que el proper president «hauria de rescatar la nostra reputació, reconstruir la confiança en el nostre lideratge i mobilitzar el nostre país i els nostres aliats per fer ràpidament front a nous reptes». [8] Durant i després de la seva reeixida campanya presidencial del 2020, el president electe Joe Biden es va comprometre repetidament a «fer que Amèrica sigui respectada de nou arreu del món». [9]

II. Nous esforços diplomàtics per mobilitzar l'acció col·lectiva contra les amenaces globals com el canvi climàtic i les malalties pandèmiques. Aquest focus d'interès es probable que requereixi que l'Administració Biden adopti un enfocament més pragmàtic i matisat envers lligams amb països no democràtics com la Xina, fins i tot si la nova administració dona gran importància a les relacions nord-americanes amb països democràtics. [1]

III. Especial atenció a relacionar la força econòmica interna d'Amèrica amb la seva política exterior. L'Administració Biden cerca maneres d'implementar el seu eslògan de «reconstruir millor» de la campanya per enfortir l'economia interior nord-americana per tal que es posicioni millor per competir al món. Aquest focus d'atenció renovat en la competitivitat posarà en el punt de mira espinoses qüestions relacionades amb les noves tecnologies i la competència així com la cooperació amb països com la Xina, i institucions d'educació superior continuaran ocupant el centre d'aquest debat.

En moltes maneres, el enfocament probable de la política exterior de Biden pot semblar bastant convencional i representar un retorn a la normalitat, particularment després de quatre anys de l'Administració Trump. Però l'equip Biden també reconeix que fórmules passades de la política exterior dels EUA no tenen gaires possibilitats de reeixir a causa dels canvis dins dels Estats Units i el món. Durant el quart de segle passat, parts significatives de la societat nord-americana han arribat a considerar que la implicació internacional dels EUA soccava la força interna d'Amèrica i contribueix a les desigualtats que han crescut durant la crisi del coronavirus.

A mesura que els Estats Units inverteixin a reforçar el nostre país a nivell intern, necessitaran nous models de treball en equip que no es consideraran que malmeten els

recursos i el suport per a la renovació nacional que Biden preveu implementar al país. Les circumstàncies en el sistema internacional han canviat considerablement i, en gran part, l'equip de Biden probablement seguirà un enfocament que reconegui que el futur del país depèn d'una cooperació internacional més constructiva.

Caldrà que la política exterior nord-americana canviï per adaptar el seu compromís a aquestes noves circumstàncies amb institucions i pràctiques arrelades. A la regió mediterrània, això vol dir buscar noves formes de comprometre's amb institucions existents com la UpM com a noves vies perquè la política exterior nord-americana construeixi una acció multilateral en un context geopolític emergent de complexa multipolaritat.

L'oportunitat per a la Unió per la Mediterrània de centrar les seves prioritats i connectar amb la política exterior emergent de Biden a la dècada del 2020

Actualment la regió mediterrània és una cruïlla de gran importància per a molts reptes de seguretat interrelacionats que tenen conseqüències globals: el canvi climàtic, les migracions, les pressions econòmiques i una rivalitat multipolar complicada que cada vegada més involucra actors regionals i potències globals com Rússia i la Xina. La pandèmia del coronavirus ha agreujat aquests reptes a la regió mediterrània.

La UpM, una organització intergovernamental constituïda formalment l'any 2008 i que actualment compta amb 42 estats membres (la incorporació de Síria a la UpM es va suspendre el 2011), té les seves arrels en una època geopolítica prèvia passada, el període posterior a la Guerra Freda. Les llavors de la UpM es van plantar l'any 1995 quan la Conferència Euromediterrània va llançar el Procés de Barcelona entre els estats membres de la Unió Europea i 12 països del sud de la Mediterrània (Algèria, Xipre, Egipte, Israel, Jordània, el Líban, Malta, el Marroc, l'Autoritat Palestina, Síria, Tunísia i Turquia).

L'inici d'aquest procés, un quart de segle abans, havia estat motivat per un paisatge geopolític molt diferent del que presenciem avui. En aquells moments, els països implicats cercaven definir de forma proactiva el nou paisatge geopolític amb iniciatives internacionals coordinades. Com a resultat del final de la Guerra Freda i l'ensorrament de la Unió Soviètica, alguns països europeus es van ajuntar amb els seus veïns de la regió mediterrània en un esforç per crear una nova zona de cooperació política, econòmica i social entre països de la regió mediterrània. La visió d'un Partenariat Euromediterrani es basava en part en els principis i els valors que van configurar i guiar la Declaració de Hèlsinki del 1975 per definir una zona comuna de pau i estabilitat a través de diàlegs permanents basats en el respecte pels drets humans. Un altre component clau del Partenariat Euromediterrani va ser la idea de establir lligams econòmics, financers i comercials entre els països de la regió. Pel que respecta al creixement de la migració a les primeres dècades del segle XXI, aquesta qüestió es va convertir en una màxima prioritat a l'agenda del Partenariat Euromediterrani el 2005.

El Partenariat Euromediterrani mai no va estar a l'altura de les esperances i expectatives que molts dels seus fundadors i participants hi tenien dipositades, per un bon nombre de raons. No va arribar a produir un avenç i resultats tangibles en la seva primera dècada d'existència i va començar a fer front a un escepticisme creixent a Europa i entre alguns estats àrabs, que van boicotejar la Cimera Euromediterrània de l'any 2005. Aquest resultat dispers van fer que alguns països, incloent França sota la presidència de Nicholas Sarkozy, cerquessin formes de donar un nou impuls al fòrum i reforçar els lligams entre Europa i Àfrica. Aquestes discussions van resultar en la creació formal de la UpM el 13 de juliol de 2008. [11]

Malgrat aquest enfocament renovat, en la dotzena d'anys que han passat des de la fundació de la UpM, costa assenyalar resultats específics i tangibles i èxits d'aquest fòrum. El diàleg i un fòrum per a intercanvis d'opinió regulars és important, però s'hauria de considerar un fi en i de si mateix. Els fòrums produïts per les estructures de la UpM no s'han traduït en resultats que hagin modificat notablement les tendències polítiques, econòmiques i socials arreu de la regió.

La regió mediterrània és una cruïlla de gran importància per a molts reptes de seguretat interrelacionats que tenen conseqüències globals: el canvi climàtic, les migracions, les pressions econòmiques i una rivalitat multipolar complicada

Un exemple fonamental d'això va arribar l'any 2011 amb les revoltes àrabs —costa trobar una història d'èxit de les revoltes àrabs en què la UpM tingués un paper cabdal. D'altra banda, aviat farà una dècada de les crisis migratòries en curs que impacten els països europeus des que els fluxos de migrants van començar a augmentar. Els conflictes en curs a Síria i Líbia, així com l'amenaça creixent del canvi climàtic, plantegen la possibilitat que la regió mediterrània es troba només a l'inici d'una fase més llarga amb cada vegada més migrants que intenten viatjar cap a Europa.

En aquest context —una regió mediterrània sacsejada per molts dels mateixos problemes que ha debatut durant anys la UpM en un moment en què els Estats Units i molts països europeus estan fent front a diverses pressions internes— presenten un complicat conjunt de reptes. Però és dins aquests reptes que els països de la UpM haurien de procurar definir oportunitats per comprometre la nova Administració Biden i els seus esforços per tornar a implicar parts clau del món mentre s'ocupa d'un descoratjador conjunt de reptes intern.

La UpM és un possible fòrum i una possible via perquè l'Administració Biden intenti implementar un internacionalisme i una acció de col·laboració reactivats a través de la diplomàcia a mesura que procura renovar l'enfocament d'Amèrica envers el món. Però per tal que la UpM es consideri un fòrum pràctic i pragmàtic de compromís, necessitarà definir amb més claredat els resultats i accions que pretén assolir en la llarga llista de qüestions que s'ha plantejat abordar. El fet que els EUA es tornin a implicar amb la regió en el sentit

més ampli fa que hi hagi moltes possibilitats que se centrin de nou en institucions multilaterals de més abast com la Unió Europea i l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN), així com amb què altres agrupacions que l'equip entrant de Biden ha pensat comprometre's com ara una Cimera de Democràcies.

No són poques les qüestions en què la UpM podria pretendre centrar les seves màximes prioritats aquest 2021. Si busca una implicació i atenció nord-americanes més grans sota l'Administració Biden, podria veure aquestes quatre qüestions com a formes d'endegar un debat sobre la implicació creixent dels EUA en qüestions mediterrànies.

Aquestes quatre qüestions no són en absolut les úniques que s'haurien de tenir en compte —atès que la regió mediterrània presenta un bon nombre de reptes i oportunitats— però per tal que es vegi com un espai viable i interessant per a la diplomàcia, els països hauran de defensar el seu valor. Aquestes qüestions són les que probablement dominaran l'agenda de l'Administració Biden en el seu primer any.

I. La resposta regional a la pandèmia del coronavirus. El repte més immediat —la pandèmia— pot no esvanir-se tan ràpid com alguns desitgen. L'esperança proporcionada per noves vacunes a finals del 2020 xocarà amb la realitat que caldrà algun temps per al seu desplegament. D'altra banda, la crisi de la covid-19 del 2020 ja ha portat a un deteriorament general de la situació de la seguretat humana a la regió mediterrània en un sentit més ampli. Fins i tot abans de l'inici de la pandèmia, els països mediterranis estaven molt lluny de complir els Objectius de Desenvolupament Sostenible esbossats a la dècada anterior. [12]

L'Administració Biden ha anunciat que una resposta més eficaç a la pandèmia és la seva màxima prioritat, i actua amb l'opinió generalitzada que aquest repte ha de ser abordat de forma global. Els Estats Units prioritzaran treballar amb socis històrics per compartir coneixements, fer que les cadenes de distribució siguin més resilents i reforçar la preparació per a futures pandèmies. A més, els Estats Units poden considerar utilitzar o bé grups ja existents com el G-7 o propostes com el D-10 [13] per aplegar nacions afins per coordinar millor les seves respostes a futures pandèmies. Una àrea per a la possible cooperació implica la distribució de vacunes més enllà de les fronteres de les democràcies industrials avançades que semblen tenir més possibilitats de desenvolupar-les i fabricar-les.

Si la UpM o qualsevol altre fòrum demostra que té la capacitat de proporcionar resultats en l'àmbit de la resposta al coronavirus —incloent la seguretat de la cadena de subministrament i el desenvolupament de la vacuna— es podria veure com una oportunitat perquè l'Administració Biden intensifiqui la seva implicació.

II. Canvi climàtic. En anunciar el nomenament de l'exsecretari d'Estat nord-americà John Kerry com a enviat especial pel canvi climàtic, el president Biden ha deixat ben palès que la política internacional del clima serà una màxima prioritat. L'Administració Biden es mourà ràpidament per tornar a adherir-se a l'Acord pel Clima de París, però també cercarà maneres d'intensificar la seva implicació amb tants països com sigui possible, i fòrums d'abast regional com la UpM podrien oferir avantatges únics.

El canvi climàtic representa «un dels reptes sistèmics més greus per a la regió» de la Mediterrània. [14] Les recents tendències en canvi climàtic ha fet saltar les alarmes. L'Administració Biden cercarà socis arreu del món per presentar un front més unit en les negociacions sobre el clima amb l'aprovació de la Xina. També cercarà oportunitats per a projectes conjunts d'energia verda i mitigació del clima, finançats mitjançant un fons internacional de recerca sobre el clima, el desenvolupament i les infraestructures.

III. La crisi migratòria. Vinculada tant a la crisi climàtica global com a conflictes regionals, la crisi migratòria que ha afectat Europa i reconfigurat la política en molts països no sembla que disminuirà com a repte en el futur proper. De fet, el canvi climàtic, la pandèmia i els nous conflictes possiblement agreujaran el repte de la migració a què molts països han fet front al llarg de la darrera dècada.

Una sèrie de dinàmiques estan apropant Europa i Àfrica, [15] incloent les tendències en seguretat i economia, però el repte migratori està adquirint més abast i fins i tot més complexitat mentre continuen sense abordar-se els conflictes i el canvi climàtic. Els recents esdeveniments indiquen que la crisi migratòria està transformant-se de noves maneres —amb migrants de l'Àfrica subsahariana que intenten evitar països com Líbia arribant per noves vies a mesura que els països europeus han augmentat els seu control de les rutes mediterrànies. Gairebé 20.000 migrants van arribar a les Illes Canàries l'any 2020 viatjant des del Senegal a través de l'oceà Atlàntic en els seus intents d'arribar a Europa. [16]

IV. Cooperació digital entre socis clau. La covid-19 ha accelerat —i continuarà accelerant— el desplegament d'un ampli ventall de tecnologies que ja existeixen. El comerç electrònic, el teletreball, l'ensenyament a distància i la telemedicina han rebut un impuls que només es dissiparà en part un cop passi la pandèmia. Els avenços tecnològics recents tenen un gran potencial per augmentar la qualitat de vida arreu del món, però també podrien accelerar una desigualtat més gran, particularment a regions com la Mediterrània. [17]

L'Administració Biden està disposada a cercar maneres de coordinar polítiques amb coalicions d'aliats i socis clau arreu del món en un ampli ventall de polítiques digitals, incloent la fiscalitat digital i la coordinació regulatòria, la fabricació de semiconductors i la infraestructura de telecomunicacions 5G. Una màxima prioritat de l'Administració Biden entrant serà augmentar la seva diplomàcia digital amb socis afins arreu del món per abordar i competir amb el model xinès de capitalisme digital autoritari i el model rus d'interferència política destructiva dirigida a paralitzar societats obertes.

Molts països que són membres de la UpM constitueix el nucli d'aquesta lluita per la llibertat i la democràcia que s'està desenvolupant a l'àmbit digital, i aquesta és una altra àrea que podria demostrar la seva importància si la UpM i els Estats Units volguessin cercar una major implicació.

Aquestes quatre qüestions probablement prevaldran en el conjunt de l'Administració Biden. Hi ha tota una altra sèrie de qüestions importants dins la regió mediterrània —incloent la qüestió palestinaoraeliana, els conflictes a Líbia i Síria i les recents tensions a la

Mediterrània Oriental. Però per tal que la UpM tingui un paper més destacat en un enfocament diplomàtic nord-americà renovat envers el conjunt de la regió, haurà de demostrar un programa més clar per abordar aquestes sèries de qüestions.

Conclusió

L'Administració Biden fa front a una llarga llista de reptes i oportunitats a nivell intern i a l'estranger i cerca reformar la manera con els Estats Units duen a terme la seva política exterior mentre passen pàgina a l'Administració Trump. Les estructures de política exterior existents al Govern nord-americà han portat a divisions artificials entre afers europeus i nord-africans al Departament d'Estat i al Pentàgon, i a una nova estratègia d'implicació que inclogui la UpM ofereix una oportunitat perquè els diplomàtics nord-americans s'impliquin en els reptes actuals de formes noves i innovadores. Però per tal que la UpM ocupi un lloc prioritari en la diplomàcia dels EUA, caldrà escollir un conjunt clar de prioritats vinculades a accions que tenen el potencial de produir resultats més tangibles que el que ha produït al quart de segle passat.

REFERÈNCIES

- 1 — Repucci, S. (2020) "A Leaderless Struggle for Democracy", *Freedom in the World 2020*, Disponible [en línia](#).
- 2 — Clemens, A. (28 de novembre de 2018) "U.S. income growth has been stagnant. To what degree depends on how you measure it", *Washington Center for Equitable Growth*. Disponible [en línia](#).
- 3 — Organització Internacional per a les Migracions (2020), "World Migration Report 2020", pàg. 21. Disponible [en línia](#).
- 4 — Cristiani, Dario (10 d'octubre de 2020), "Comprendre la pluralització geopolítica del Mediterrani", *IDEES* (núm. 51), Disponible [en línia](#).
- 5 — Abulafia, David (2011) *The Great Sea: A Human History of the Mediterranean*. Nova York: Oxford University Press.
- 6 — Blinken, Anthony J. i Robert Kagan (1 de gener de 2019), "America First is only making the world worse. Here's a better approach", *The Washington Post*. Disponible [en línia](#).
- 7 — Biden, Joseph R. (21 d'agost de 2020), Discurs davant el Comitè Nacional Democràtic, *CNN*. Disponible [en línia](#).
- 8 — Biden, Joseph R. (març, abril de 2020), "Why America Must Lead Again", *Foreign Affairs*. Disponible [en línia](#).
- 9 — Phillips, Amber (7 de novembre de 2020) "Joe Biden's victory speech, annotated", *The Washington Post*. Disponible [en línia](#).
- 10 — Vegeu [l'article](#) i la [proposta](#) de Joe Biden.
- 11 — Abbott, Stefanie Georgakis (28 de novembre de 2018) "The EU and the Middle East: From the Euro-Mediterranean Partnership to the Union for the Mediterranean", extret de *Conflict and Diplomacy in the Middle East: External Actors and Regional Rivalries*. Disponible [en línia](#).
- 12 — Fosse, Jeremie (10 d'octubre 2020) "Estratègies, polítiques i pràctiques per assolir l'Agenda 2030 a la regió mediterrània" *IDEES* (núm. 51). Disponible [en línia](#).

- 13 — Brattberg, Erik i Ben Judah (10 de juny de 2020) “Forget the G-7, Build the D-10”, *Foreign Policy*, Disponible [en línia](#).
- 14 — Marini, Katarzyna, et al. (9 de novembre de 2020), “Una nova prioritat en l’agenda de cooperació regional: la lluita contra la crisi climàtica”, *IDEES* (núm. 51). Disponible [en línia](#).
- 15 — Albinyana, Roger i Claudio Salmeri (9 de novembre de 2020), “La regió mediterrània com a pont en el Partenariat Àfrica-Europa”, *IDEES* (núm. 51). Disponible [en línia](#).
- 16 — Minder, Raphael (5 de desembre de 2020) “After Perilous Atlantic Journey, Migrants Await Their Fate in Canary Island Hotels”, *The New York Times*, Disponible [en línia](#).
- 17 — Ayadi, Rym i Carlo Sessa (9 de novembre de 2020) “La transició digital a la Mediterrània”, *IDEES* (núm. 51). Disponible [en línia](#).

Brian Katulis

Brian Katulis és investigador *Senior Fellow* a l'institut Center for American Progress, on treballa sobre qüestions vinculades a l'estratègia de seguretat nacional i a la política antiterrorista dels Estats Units. Durant més d'una dècada, ha assessorat alts responsables polítics nord-americans en matèria de política exterior i també ha participat com a expert en diversos comitès del Congrés, inclosos el Comitè de Relacions Exteriors i el Comitè de Serveis Armats del Senat dels Estats Units. Katulis ha desenvolupat una àmplia investigació sobre el terreny a la zona de l'Orient Mitjà, on ha viscut i treballat en diversos països com Egipte, Israel, Jordània i els territoris palestins. Durant l'administració del president Bill Clinton, va treballar al Consell de Seguretat Nacional i als departaments d'Estat i de Defensa dels Estats Units. També ha treballat per a Greenberg Quinlan Rosner Research, Freedom House, l'Institut Democràtic Nacional d'Affers Internacionals i com a assessor de l'exgovernador de Pensilvania, Robert Casey. Juntament amb Nancy Soderberg, és co-autor del llibre *The Prosperity Agenda* (2008).